

GLEDALIŠKI LIST

SEZONA
1923'24

ŠTEVILKA 6

IZDAJA UPRAVA
NARODNEGA
GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

KOSTA VUKAŠINOVIĆ

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 1/a
Palača Ljubljanske kreditne banke

Trgovina modnih čevljev in usnjatih izdelkov:

— Listnice - Damske torbice —

Rotovalni usnjati predmeti i. dr.

Samoprodaja in zaloga izdelkov tovarne „PETOVIA“, d. o. o.

Jadranska banka BEOGRAD

Dionička glav. . . Din 60,000.000

Rezerva . . . . . Din 30,000.000

Podružnice:

Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb,

Amerikanski odio.

Naslov za brzozavke: Jadranska

Afiliirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar; *Frank Sakser State Bank*, Cortland Street 82, New-York City, *Banco Yugoslavo de Chile*, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kine itd. kakor:

lestence, namizne, stoječe svetiljke itd. itd.

v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih, izdeluje v kovini, lesu, svili, steklu itd. edina jugoslovenska

Svetlobna industrija „VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTA“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8/I.

SPORED.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek,	6. novembra	Zaprto.	
Sreda,	7. "	Danes bomo tiči	Red B
Četrtek,	8. "	Gospa z morja	Red D
Petek,	9. "	Smrt majke Jugovića	Red F
Sobota,	10. "	Judit	Red C
Nedelja,	11. "	ob 3. uri popoldne Kar hočete , ljudska predstava . .	Izven
Nedelja,	11. "	ob 8. uri zvečer Osma žena . Premiera	Izven
Ponedeljek,	12. "	Gospa z morja	Red E

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Torek,	6. novembra	Evgenij Ognjegin	Red D
Sreda,	7. "	Novela od Stanca. Zapečatenci	Red E
Četrtek,	8. "	Aida	Red C
Petek,	9. "	Nikola Šubic Zrinjski	Red B
Sobota,	10. "	Psoglavci	Red A
Nedelja,	11. "	Mignon . Premiera	Izven
Ponedeljek,	12. "	Zaprto.	

Uprava si pridržuje pravico spremembe sporeda in zasedbe.

Priporoča se
stara, solidna
tvrdba

J. Maček

največja zaloga
oblek na
Aleksandrovi cesti
samo št. 12

Danes bomo tiči.

Veseloigra v štirih dejanjih (osmih slikah). Spisal J. Nestroy.

Poslovenil * * *

Režiser: O. ŠEST.

Plavec, trgovec v malem mestu		g. Lipah
Minka, njegova sestranka in varovanka . . .		gna Gorjupova
Bobek, trgovski pomočnik	} pri Plavcu {	. . . g. Rogoz
Matiček, vajenec		. . . g. Plut
Zmikavec, hlapec		. . . g. Sancin
Jera, hišna		. . . gna Rakarjeva
Melhijor, hlapec brez službe		g. Kralj
Drugovič		g. Drenovec
Poskočil, krojaški mojster		g. Skrbinšek
Globočnikova, trgovka z modnim blagom .		ga P. Juvanova
Jelovškova, vdova		ga Wintrova
Cvetkova, Plavčeva svakinja		ga Medvedova
Komar		g. Jan
Tina, izdelovalka lišpa		gna V. Juvanova
Liza, služkinja pri gospodični Cvetkovi . .		gna Ježkova
Hišnik		g. Kumar
Kočijaž		g. Jerman
Stražnik		g. Cesar
Grabež, potepuh		g. Terčič
Prvi natakari		g. Medven
Drugi natakari		g. Smerkolj

Dejanje se vrši pri Plavcu, v malem mestu, potem v bližnji stolici in na koncu spet pri Plavcu.

Po četrti sliki daljši odmor.

Gostuje ga Marija Vera iz Beograda.

Gospa z morja.

Igra v petih dejanjih. Spisal Henrik Ibsen. Prevel Voj. Mole.

Režiser: O. ŠEST.

Doktor Wangel, okrožni zdravnik	g. Peček
Gospa Elida Wangel, njegova druga žena	ga Marija Vera k. g.
Boleta, } njegovi hčeri iz prvega zakona {	gna M. Danilova
Hilda, }	ga V. Juvanova
Profesor Arnholm.	g. Kralj
Lyngstrand	g. Drenovec
Ballested	g. Danilo
Tujec	g. Terčič

Dejanje se vrši poleti v majhnem fjordskem mestecu na severnem Norveškem.

GRIČAR & MEJAČ

ZALOGA OBLEK
ZA DAME,
GOSPODE IN OTROKE

LJUBLJANA, ŠEJENBURGOVA ULICA 3

VOGAL
KNAFLJEVE ULICE

Zahtevajte povsod našo domačo

KOLINSKO CIKORIJO

izvrsten pridelek za kavo

Smrt majke Jugovića.

Dramska pjesma u tri pjevanja od Ive Vojnovića.

Režiser: ROGOZ.

Majka Jugovića.	ga Rogozova
Prva snaha.	gna M. Danilova
Druga snaha	gna Rakarjeva
Treća snaha	gna Juvanova
Četvrta snaha	gna Ježkova
Peta snaha	gna Kovačičeva
Šesta snaha	gna Gorjupova
Sedma snaha.	gna Artlova
Osma snaha	ga Medvedova
Deveta snaha Angjelija	ga Šarićeva
Kosovka djevojka	ga Danilova-Balatkova
Jedna baka	ga Juvanova
Damjan Jugović	g. Rogoz
Slijepac guslar	g. Skrbinšek
Bakin unučić	g. Tavčar
Jedan čobanin	gna Gorjupova
1. glasnik	g. Drenovec
2. glasnik	g. Peček
I. } Turčin {	g. Sancin
II. }	g. Cesar
III. }	g. Smerkolj

Djeca Jugovići, kopljanici turski, hrišćanski zarobljenici, hrišćanski kopljanici, starci, žene, djeca, ranjenici, narod itd. itd.

Glas zarobljenika turskog.

Glas zvijezda-krijesnica.

Glas noćnog vjetra.

Prva su dva pjevanja na čardaku Jug Bogdanove kule, a treće na Kosovu. Doba: O Vidovdanu god. 1389.

Gostovanje ge. Marije Vere iz Beograda.

JUDIT. Tragedija v petih dejanjih. Spisal Fr. Hebbel, poslovenil
Fr. Albrecht.

Režiser: FR. LIPAH.

Holofernes		g. Skrbinšek
Prvi stotnik } Holofernov {		g. Cesar
Drugi „ }		g. Bertok
Asirski duhovnik		g. Drenovec
Trabant		g. Terčič
Libijski } poslanec {		g. Smerkolj
Mezopotamski }		g. Kumar
Sel		g. Sancin
Vojak		g. Medven
Judit	ga	Marija Vera k. g.
Mira, Juditina služabnica	ga	Medvedova
Efraim	g.	Kralj
Asad in njegov brat	g.	Gregorin
Daniel, nem in slep, bogunavdahnjen	g.	Lipah
Samaja, Asadov prijatelj	g.	Terčič
Jozua	g.	Plut
Delija, žena Samaje	gna	Rakarjeva
Ahior, moabitski stotnik	g.	Peček
Samuel, prastar ded	g.	Danilo
Njegov vnuk	g.	Jan
Betulijski duhovniki {		g. Markič
		g. Kumar
		g. Jerman

Ljudstvo in vojaki.

Dejanje se vrši v taborišču Holofernovem, v Juditini sobi in
v Betuliji.

KAR HOČETE.

Komedija v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare.
Poslovenil Oton Župančič.

Režiser: O. ŠEST.

Orsino, vojvoda ilirski	g. Drenovec
Sebastijan, mlád plemič, Violin brat	g. Kralj
Antonio, pomorski kapitan, Sebastijanov prijatelj	g. Terčič
Pomorski kapitan, Violin prijatelj	g. Medven
Valentin, } plemiča v vojvodovi službi {	g. Cesar
Curio, }	g. Markič
Vitez Tobija Rig, Olivijin stric	g. Peček
Vitez Andrej Bledica	g. Šest
Malvolio, Olivijin dvornik	g. Rogoz
Fabijan, } v službi pri Oliviji {	g. Gregorin
Norec, }	g. Skrbinšek
Menih	g. Lipah
Olivija, grofica	ga Wintrova
Viola, Sebastijanova sestra	ga Šaričeva
Marija, Olivijina hišna	ga Juvanova
Birič	g. Sancin
Sluga pri Oliviji	g. Kumar

Dvorjani, biriči, sluge.

Godi se v ilirskem mestu in na bližnji morski obali.

Po drugem dejanju daljši premor. — Godbo zložil Anton Balatka.

Dobrovoljačka banka, d. d. v Zagrebu

podružnica **LJUBLJANA**

Telef. inter. št. 5 in 720

Dunajska cesta št. 31

izvršuje vse bančne posle najkulantneje

OSMA ŽENA.

Komedija v treh dejanjih in štirih slikah. Spisal A. Savoir.
Poslovenil dr. F. S.

Režiser: B. PUTJATA.

Brown	g. Putjata
Hubert	g. Rogoz
Marki	g. Danilo
Cok	g. Medven
Tajnik	g. Jan
Matard	g. Jerman
Natakar	g. Sancin
Monna	ga Nablocka
Lucijana	gna Mira Danilova
Miss Georg	gna Artlova

Dejanje se vrši v Ostendu in Parizu.

Čas: Sedanjost.

IVAN PERDAN, LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega blaga
Glavna zaloga Ciril in Metodovih vžigalic

V. BEŠTER ATELJE „HELIOS“

Oglejte si slike, Aleksandrova cesta 5

Evgenij Onjegin.

Lirična opera v treh dejanjih in v 7 slikah. Po besedilu Puškina
vglasbil Iljič Čajkovski.

Dirigent: F. RUKAVINA.

Režiser: V. SEVASTJANOV.

Larina, posestnica	ga Smolenskaja
Tatjana, } njeni hčerki {	gna Zikova
Olga, }	gna Sfiligojeva
Filipjevna	gna Ropasova
Evgenij Onjegin	g. Popov
Lenski	g. Burja
Knez Gremin	g. Betetto
Stotnik	g. Perko
Zarecki	g. Šubelj
Triquet, Francoz	g. Mohorič
Gillot, dvorjanik	g. Drenovec

Kmetje, plesni gostje, posetniki, oficirji.

Dejanje se godi deloma na posestvu na deželi in deloma v
Petrogradu.

Čas: Drugo desetletje tega stoletja.

*Zavarovalnica in
pozavaroval-
nica*

GENERALNO ZASTOPSTVO

TRIGLAV

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 17/1

ima s
6,000.000 Din

največjo vplačano glavnico
med jugoslovanskimi zavarovalnicami.

Dohodki premij l. 1922 . . . . . 18,036.500 Din

Škode l. 1922 . . . . . 6,343.000 Din

Novela od Stanca.

Komična opera v enem dejanju. Spisal Marin Deržič.
Vglasbil B. Širola.

Dirigent: L. MATAČIČ.

Režiser: O. ŠEST.

Stanac, star kmet	g. Zathey
Miho	g. Pugelj
Vlaho } mladi kavalirji {	g. Banovec
Djivo }	g. Sowilski
Vila	gna Korenjakova

Maske, dame, kavalirji, dekleta, preoblečena v vile.

Dejanje se vrši za časa karnevala v mestu Dubrovniku v
XVI. stoletju.

Zapečatenci.

Komična opera v enem dejanju. Spisala Rihard Batka in
Pordos-Milo. Poslovenil Al. Peterlin-Bátog.
Vglasbil Leo Blech.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: O. ŠEST.

Jež, župan	g. Levár
Liza, njegova hči	gna Thalerjeva
Gospa Jera, mlada vdova	ga Rewiczewa
Gospa Vuga, stanovalka v isti hiši	ga Smolenska
Jernej, njen sin, občinski pisar	g. Kovač
Zajec, občinski sluga	g. Zupan
Sosed Grivec	g. Finko
Nočni čuvaj	g. Perko
Prvak strelcev	g. Bogojević

Kraj: malo mesto. Čas: 1830.

Vsebinska «Novela od Stanca»: Stari zagorski seljak Stanac je prišel v mesto, da proda kozličke in sir. Ker ni našel prenočišča, je legel k vodnjaku in si v strahu, da ga ne okradejo, ni upal vso noč zatisniti očesa. Mladi dubrovniški ponočnjaki Vlaho, Miho in po zagorski oblečeni Ivo Pešica se odločijo, da mu napravijo novelo, to je šalo. Ivo nalaže Stanca, da pridejo ponoči k studencu vile, katere so tudi njega nekoč pomladile. Lahkoverni Stanac jim to verjame. Medtem prihajajo po cesti maškare. Na prigovarjanje naših treh ponočnjakov gredo k studencu in se obnašajo kot vile in Stanac jih začne prositi, naj ga pomlade. Ko so se dovolj našalili z njim, mu zvežejo roke in mu obrijejo brado. Vzemo mu vse, kar je imel, in mu puste za to denarja, kolikor je bilo vredno, ter zbeže. Stanac šele sedaj izpregleda, da je bil prevaran.

Vsebinska «Zapečatenec»: K lepi mladi vdovi Jeri priteče soseda, stara vdova Vuga, in jo roti, da sme pri njej skriti staro rodbinsko omaro, katero bi moral občinski sluga Zajec radi neplačanih davkov zarubiti. Ta omara igra v ljubezni dveh mladih srečnih zaljubljenecv in starega zaljubljenega župana prevažno vlogo; sluga Zajec in župan hote in nehoti pomagata dvema mladima k srečni poroki.

AÏDA.

Opera v štirih dejanjih. Spisal Antonio Ghislanzoni.

Vglasbil G. Verdi.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Kralj egiptovski	g. Pugelj – Zupan
Amneris, njega hči	ga Rewiczewa – gna Sfiligojeva
Aïda, sužnja etiopska	ga Lewandovska – gna Zikova
Radames, vodja egiptovske voj- ske	g. Sowilski – Šimenc
Ramfis, veliki svečenik	g. Betetto – Zathey
Amonasro, etiopski kralj in oče Aïde	g. Cvejić
Sel	g. Banovec – Mohorič
Svečenica	gna Mišič-Saxova
Svečeniki, svečenice, ministri, vodje, vojaki, sužnji in ujetniki etiopski, narod egiptovski.	

Dejanje se godi v Memfidi in Tebah za vladanje Faraona.

Nove dekoracije naslikal g. Skružny. Novo garderobo izdelala gledališka krojačnica pod vodstvom ge Waldsteinove.

Vsebina:

1. dejanje: Dvorana v kraljevi palači. Ramfis in Radames govorita o vojni; Radames upa, da postane vodja egiptovske vojske. Samo v tem slučaju lahko popelje ljubljeno Aïdo v domovino. V Radamesa je zaljubljena tudi Amneris. Kralj ga imenuje glavnim poveljnikom in Amneris mu izroči zastavo.

Sprememba: V templju. Veliki svečenik izroči Radamesu sveti meč in prosi boga za zmago.

2. dejanje: Amneris se v svojem stanovanju pripravlja za sprejem zmagovalne vojske. Ker pa slutí, da ga tudi Aïda ljubi, ji zapove, da mora pozabiti nanj in da se mora zmagovalne svečanosti udeležiti kot sužnja.

Sprememba: Radames se vrača kot zmagovalec. Med ujetniki je pripeljal seboj tudi kralja Amonasra, očeta Aïdinega. Kralj sicer na prošnjo Radamesovo sužnje osvobodi, le Aïde in njenega očeta ne. Radames naj poroči kraljevo hčerko Amneris.

3. dejanje: Na obali Nila. Amneris moli na predvečer poroke v Izinem templju. Radames je hotel z ljubljeno Aïdo zbežati iz Egipta, toda njegov načrt se izjalovi in veliki svečenik ga zapove zapreti.

4. dejanje: Kraljeva dvorana. Amneris še vedno ljubi Radamesa in ga skuša osvoboditi. On je ne ljubi, pusti rajši se živega pokopati. Obupana Amneris preklinja sodnike.

Sprememba: V svetišču Vulkanovem umreta v objemu Radames in Aïda.

Nikola Šubic Zrinjski.

Glasbena tragedija v treh dejanjih in osmih slikah. — Po drami T. Körnerja spisal Hugon Badalić. — Vglasbil Ivan pl. Zajec.

Dirigent: L. MATAČIĆ.

Režiser: V. SEVASTJANOV.

Nikola Šubic, hrvatski ban, poveljnik

Sigeta	g. Levar
Eva, njegova žena	gna Sfiligojeva
Jelena, njiju hčerka	gna Thalerjeva
Gašpar Alapič	g. Pugelj
Lovro Juranić	g. Kovač
Vuk Paprutović	g. Mohorič
Sulejman Veliki, turški car	g. Betetto – Zupan
Mehmed Sokolović, veliki vezir	g. Sowilski – Šimenc
Mustafa	g. Rus
Ali Portuk	g. Ribić
Ibrahim Beglerbeg	g. Erklavec
Levi, Sulejmanov zdravnik	g. Debevec
Timoleon	g. Perko

Osmanka, Sokolica, Mejra, Fatima, Zulejka. — Hrvatski častniki in vojaki. Bule, odaliske, evnuhi, čuvarji saraja.

Zbor vil, turški vojaki.

Prva slika se godi v Beogradu, ostale v Sigetu in pred njim v turškem taboru leta 1566.

J. Wanek, Ljubljana, Sv. Petra c. 19
krznar in izdelovatelj čepic

Velika izbira raznovrstnih kož, moderniziranje plašcev
in kolje v najmodernejše modele.

PSOGLAVCI.

Opera v treh dejanjih (šestih slikah). Besedilo napisal po romanu Jiraskovem Karel Šipek. Vglasbil Karel Kovařovic.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: O. ŠEST.

Jan Sladký Kozina, kmet iz Ujezda		g. Šimenc
Hanči, njegova žena		ga Lewandovska
Stara Kozinova, njegova mati		ga Valouškova-Borova k. g.
Krištof Hruby, rihtar iz	kmetje iz hodskih vasi	g. Bogojevič g. Perko g. Zupan g. Mohorič g. Finko g. Lumbar g. Rus g. Šubelj ga Matačičeva g. Cvejić gna Sfligojeva g. Zathej g. Pugelj g. Debevec g. Habič gna Kocuvan
Draženova, njegov stric		
Jurij Syka, rihtar iz Ujezda		
Matevž Přebek, kmet iz		
Ujezda		
Adam Ecl, imenovan Šalji-		
vec, iz Klenč		
Jakob Brychta, rihtar iz		
Postřekova		
Jurij Peč, rihtar iz Hodova		
Nemec, rihtar iz Klenč		
Jiskra Rehuřek, godec		g. Šubelj
Dorla, njegova žena		ga Matačičeva
Maksimilijan Laminger z Albenreuta, imenovan med Psoglavci Lomikar, poglavar plzenskega okraja, gospodar hodske zemlje		g. Cvejić
Katarina, rojena Lobkovic, njegova soproga		gna Sfligojeva
Vaclav grof Sternberg, predsednik prizivnega sodišča		g. Zathej
Koš, Lamingerjev valpet		g. Pugelj
Sodni sluga		g. Debevec
Ječar		g. Habič
Ženski glas za odrom		gna Kocuvan

Kozinova otroka. Hodi, vojaki, plemiči, sodniki, pisarji, Lamingerjevi gosti.

Dejanje se vrši 1695, do zadnje slike je minulo eno leto.

Prvo in drugo dejanje in poslednja slika se vrše na Hodskem, prva slika tretjega dejanja v Pragi, druga v Plznu.

Nove dekoracije naslikal g. V. Skružny.

Kostumi: Gledališka krojačnica pod vodstvom ge Waldsteinove.

MIGNON.

Opera v treh dejanjih, po Goetheju napisala Mihael Carré in
Jules Barbier, vglasbil Ambroise Thomas.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: V. SEVASTJANOV.

Mignon	gna Saxova
Filina	ga Gaj-Jermanova
Viljem	g. Burja
Lothario	g. Betetto
Laertes	g. Mohorič
Jarno	g. Pugelj
Friderik	gna Kocuvanova
Antonio	g. Perko

Prva dva dejanja se vršita v Nemčiji, tretje v Italiji v letu 1790.

Salon za dame in gospode

EMIL NAVINŠEK

šef vlasuljar slov. opere in drame v Ljubljani

Izposojevalnica gledaliških lasulj in potrebščin

L. ROT :-: LJUBLJANA

GRADIŠČE 7

ZALOGA, IZDELAVA KOŽUHOVINE

HED. ŠARC

Ljubljana, Šelenburgova ulica 5.

*Perilo, opreme za neveste, platno,
prti in brisalke, žepne rute, švi-
carske vezenine, perje in puh.*

Pralnica in likalnica.

K uprizoritvi Verdijeve „AÏDE“.

(Konec.)

Nato se je Verdi odločil za nekaj časa zapustiti gledališče. Remek-delo je bilo gotovo. Sedaj pa bi bilo treba duha osvežiti in pomladiti; da bi si olajšal to obnovo duha, se je nanovo začel učiti in študirati. Verdi je že v 58. letu, pa se ne straši; v času 12 let dela se je povzpел od Oberta do Rigoletta in v nadaljnjih 20 letih intenzivnega ustvarjanja od Rigoletta do Aïde.

Začel je proučavati nove oblike kontrapunkta in komorno glasbo. Že v mladosti je skladal romance in patriotične himne, v katerih pa ni mnogo umetniške sile in še manj fantazije — sedaj pa imajo pri velikem tehničnem znanju popolnoma drugo in večjo vrednost.

Leta 1873. je napisal v Neaplju kvartet za godala; pravijo, da ga je napisal bolj kot vajo, na prigovarjanje svojih prijateljev pa je dovolil, da se sme izvajati. Ta kvartet ni bil priznan in je bil zelo slabo ocenjen. Danes pa vidimo, da je bila kritika prestroga, ker je vedno poudarjala, da Verdi ni za nič drugega sposoben kot za opero.

Moje mnenje je, da je Verdijev kvartet na vsak način različen od klasičnega kvarteta; manj kontrapunktističen je, preenostavno melodičen; tu in tam ima stil in fraziranje Aïdino; vendar pa je po eni strani lirično inspiriran in dovolj bogat barv. „Prestissimo“ kvarteta je najslabši in tu bi imela kritika prav, ker glavni tema nima plemenite inspiracije, zato pa je „Scherzo“ na mnogih mestih občudovanja vreden.

* * *

Ko je leta 1873. umrl slavni romanopisec Manzoni, je hotel Verdi, ki ga je zelo spoštoval, počastiti njegov spomin. Znano pa je, da je hotel napisati „Requiem“ že prej in to radi svoje religioznosti.

Misterij smrti je dal Verdiju nekoliko krasnih inspiriranih stavkov, in sicer „Miserere“ v Trovatoru in „Zbogom, zemlja“ v Aïdi. Z ono biblično potenco, s katero je podal Nabucca, ustvarja sedaj v polni zrelosti genija veliko sveto delo in se pogloblja v misterij posmrtnosti. Nekaj pa moramo ugotoviti: Verdijev Requiem ni nikaka cerkvena glasba, napisana na papežev diktat. Ni cerkvena in dobro je, da ni, kajti pisati po danih navodilih, bi pomenilo smrt fantazije in inspiracije velikega mojstra.

Izmed mnogobrojnih njegovih del je Requiem eden najbogatejših v melodiji, topel, patetičen, in dokazuje, kako je znal veliki mojster izvrstno obvladati ravnotežje med melodično inspiracijo in raznimi drugimi činjenicami glasbene tehnike, harmonijo, kontrapunktom in orkestrom. Deskriptivni part njegov je mogočna slika najtoplejših Michelangelovih barv. Lirični (pevski) part pa je bogat čuvstva in poezijsko elegičen.

Requiem se je prvič izvajal 22. maja 1874. v cerkvi sv. Marka v Milanu pod vodstvom samega avtorja z velikanskim uspehom.

Pređen se je vrnil k gledališču, je dal izvajati leta 1880. dve manjši cerkveni deli, in sicer „Ave Maria“ in „Pater noster“ po Dantejevem tekstu. Prva je za sopran s spremljevanjem godalnega orkestra; drugi pa je pisan za pet glasov: dva soprana, alt, tenor in bas. Obe skladbi sta polni mistične toplote in prekrasnih melodij.

OTHELLO. Premiera je bila v Scali 5. februarja 1887. Z Othellom prehaja Verdi v zadnjo fazo svoje glasbene revolucije. Počel je z mladostjo in čuvstvom kot n. pr. v Rigolettu. Potem pa je hotel nadkriliti to osvojeno formo in je napisal Traviato in Ballo in maschera. V Aïdi imamo popoln prevrat in melodično revolucijo. V Othellu in Falstaffu pa imamo revolucijo recitativov. Melodija se svobodno razvija in prehaja v melodično intenziven in dramatičen deklamato, toda nima nič skupnega z Wagnerjevim melopom.

Othello in Falstaff sta strogo vezana na italijansko glasbo in nista – kakor nekateri mislijo – pod vplivom Wagnerja ali drugih Nemcev; ne, samo pod vtisom italijanske glasbe. Verdi je prenovil obliko italijanske melodije in je sledil istemu konceptu, ki je pripravil do revolucije tudi nekatere tuje skladatelje, a najbolj Wagnerja. Ni pa hodil po tujih potih, ne, vedno je šel svojo pot, venomer se je krepil in se razčiščal, ne da bi se opiral na tuje skladatelje.

Za vzgled naj nam bo samo tole: njegov začetek, nato Rigoletto in ob koncu Falstaff. Kak napredek! Tu vidimo genija, ki je skladal in se istočasno učil in izpopolnjeval.

Pred premiero so mnogo govorili zoper Othella, ker je bil njegov libretist Boito Wagnerjanec in so se bali radi tega tudi pri Verdiju wagnerjanstva. Večina pa, ki se je čudila, zakaj je Verdi tako dolgo molčal, je bila prepričana, da se je mojster že izčrpal in da ni zmožen kakega večjega gledališkega dela. Toda premiera je bila drugačna. Publika je od akta do akta vedno bolj ploskala in je prišla na koncu iz entuziazma v delirij.

Z Othellom je prišel Verdi na najvišje mesto umetnosti. Delo se je igralo po vsem svetu in je še danes na repertoaru.

FALSTAFF 1893. Največji sijaj italijanske glasbe je v Verdijevem Falstaffu. Ima novo lastnost, in sicer to, da je glavna karakteristika v sladkih frazah, kar je pri Verdiju nekaj novega. Ritmika, kateri dodaja posebno dražestno melodijo, velika spretnost tematičnega razvitka, sladka harmonija in končno sočnata instrumentacija. V tej operi se vrsti lepota za lepoto, predvsem pa iznenadi humor v glasbi in nič manj dejstvo, da je zložil to delo, polno čara, poleta in sladkosti, človek, ki je bil (l. 1893.) že popolnoma starec. Verdi je dokazal še enkrat, da učenje po dobi „zastoja“ ni bilo zaman in prinaša v Falstaffu v finalu fugo, ki je v harmonično-kontrapunktištnem oziru naravnost genialna.

Falstaff ni delo, ki bi moglo navdušiti maso, to delo je za inteligentno, glasbeno naobraženo občinstvo. In tako občinstvo ga tudi posluša z užitkom. To ni „opera buffa“, nego humoristična opera, a kot taka poetičen, sentimentalni element.

Od nastopajočih je najbolje označen Falstaff sam: njegov glavni značaj je apatija, senzualnost, veselost in neizrečena neumnost. Opera

se je igrala v Italiji samo na večjih odrih, drugod pa le malo. V Scali jo igrajo vsako četrto, najdalje vsako peto leto.

* * *

Italijanska publika je pričakovala, da jo bo Verdi iznenadil zopet z novim delom. Toda Falstaff je zadnje gledališko delo Verdijevo. Gledališko, pravim, kajti zadnjih osem let svojega življenja je Verdi pisal samo še religiozne skladbe. In to so: Laudi Devici Mariji, Dantejevi spevi (spev v nebesih), Stabat Mater in Te Deum. Pri zadnjih dveh skladbah, ki sta za zbor in orkester, je interpretacija nabožnega besedila polna silne dramatičnosti.

Zadnji laudus, t. j. Te Deum, nam predstavlja najmočnejšo mojstrovó genialnost — in to je bila njegova „labudja pesem“ — z njo se končuje velika umetnost njegova — in Verdi sam čuti, da se bliža konec njegovega fizičnega življenja, ter vdano moleč ugasne.

Toda ugasnil ni njegov genij in njegova dela, ki žive in bodo še dolgo živela med nami svoje večnomlado, nesmrtno življenje.

P. J. Čajkovski.

Okrog leta 1870. je bilo v Rusiji domači umetnosti odrejeno šele drugo mesto. Operna scena je pripadala Italijanom. V operah internacionalnega značaja so dominirali italijanski pevci. V Petrogradu je posečala boljša družba italijansko gledališče, ruski „Marijin teatr“ pa je bil zapostavljen kot nekak salon druge vrste, ne dovolj svetski za elito takratne petrograjske družbe. Razmerje občinstva napram operi takratne dobe lahko označimo z besedami: kult pevcev. Ta italomanija je onemogočila ruski glasbi pristop na operni oder. Medtem so že vstali Musorgski, Rimski-Korsakov in Borodin, a njihova glasba je ostala občinstvu tuja ravno zaradi tega, ker je bila čisto ruska in zato je takratna Moskva in Petrograd nista cenila. Čudno je, da so jim tujci mogli razumljiveje govoriti neko Sneguročka in Boris Godunov. Rimskemu in Borodinu so se smejali, še bolj pa Musorgskemu. Premiera Borisa Godunova, ki je pozneje zatriumfiral po vsem svetu, je bila pravi gledališki neuspeh. Opere ni mogel rešiti niti tako izvrsten Boris kakor je bil pokojni Mjelnikov. Res je, da so ruski narodni glasbi ovirali razvoj v oni dobi tedanji ruski pevci, ki se še niso mogli meriti z Italijani. V vseh štiridesetih letih, od Glinke do Čajkovskega, nahajamo v zgodovini ruske opere prav malo slavnih imen: basista Petrova, Lavrovsko, Mjelnikova, Stravinskega (očeta komponistovega), in to je vse. Pa tudi sicer so bile predstave v Marijinem teatru manj dobre in jih občinstvo ni ljubilo. Zato je bila naravnost potreba, da je car Aleksander III. z energično odredbo zaprl Italijanom „Veliki teatr“, kamor se je naselila ruska opera, osvobojena neprijetne konkurence. Toda publika se še ni mogla ogreti za rusko muziko. Še sam car je ni ljubil: iz arhiva se vidi, kako je car lastnoročno brisal z repertoara ime Rimski-Korsakova. Šele pozneje so mogli priti do besede Rimski, Musorgski in Borodin. Borisa Godunova je omogočil šele Šaljapinov genij,

V času, ko si je jela ruska narodna glasba osvajati teren opernih gledališč, se je pojavil Čajkovski. Pričel je s simfoničnimi skladbami,

a pri širši publikli se je uveljavil s pesmami. Tako si je Čajkovski, ki si je s komornimi skladbami osvojil visoko muzikalno publiko, stekel glas med operno publiko šele s svojimi pesmami. Srečo je imel, da je bila njegova interpretinja gna Panajeva, ki je z lepoto in prekrasnim glasom odkrivala dotlej nepoznane globine ruske pesmi. Dasi je imel Čajkovski že svojo koncertno in salonsko publiko, je bil v operi še vedno nepoznan. Njegova prva muzikalno-dramska dela Opričnik, Mazepa in Devica orleanska niso prišla na oder, pač pa šele kesneje Evgenij Onjegin. Ta opera, ki je lirska in lahka in ki po avtorjevem mnenju ni za veliko sceno, je občinstvu silno ugajala. Razen Pikove dame in baletov je za rusko publiko Čajkovski predvsem komponist Onjeginov.

Pravi pomen Čajkovskega za glasbeno Rusijo bo pogodil oni, ki bo rekel, da znači Čajkovski predvsem prevrat muzikalnega okusa in ne prevrat sam v historiji muzike, katerega so povzročili že pred njim močnejši duhovi, Rimski, Borodin in Musorgski. Vrednost Čajkovskega je bolj vzgojnega značaja. Potom njega so šele prišli na pravo mesto glasniki ruske narodne glasbe. Zanimivo je, da so se radi mehkega in nežnega Čajkovskega bile ljute borbe. Občinstvo in celo pevci so videli v njem podiranje tradicije in forsiranje novotarije in ekstravagantnosti.

Muzika Čajkovskega je zavladala v Petrogradu pred kakimi 35 leti. Izrecen uspeh so imeli njegovi operi Evgenij Onjegin in Pikova dama ter baleti: Labudje jezero, Speča lepota in Ščelkunčik. Sam Onjegin je bil takratnemu petrograjskemu svetu mnogo bližji nego Pikova dama, katere snov je vzeta iz davnih časov Katarine Velike; Onjegin pa živi okrog l. 1820. do 1830. Torej preteklost, ki je komaj minula. Onjegin ima pesmi, katere je marsikdo slišal v mladih letih, ter portrete še znanih oseb. Rusko v Onjeginu ni isto kot pri Rimskem ali Borodinu. Pri Onjeginu je rusko življenje doprinešeno v formi, v okviru, kristalizovano.

Kadar se govori o kaki operi Čajkovskega, je važno ugotoviti, kaj je pomenil Čajkovski za to publiko. Ravno v očeh te operne publike je Čajkovski — slikanje prošlosti. Oni, ki ga v Rusiji hvalijo kot muzika, ga poznajo prav tako malo kot boljševiki, ki ga ne cenijo in ga tlačijo v ozadje. Vsi ga poznajo samo kot nežnega komponista pesmi, lirskega pesnika, elegantnega avtorja „Speče lepote“ in genialnega mojstra otroške igrčke „Ščelkunčika“. Niti oboževalci niti klevetniki njegovi pa ne morejo oceniti globine duše avtorja VI. simfonije, junaški duh njegove „Franceske da Rimini“ in silno žalost v njegovem poemu „Romeo in Julija“. Da so imele njegove opere uspeh, je pripisovati tudi dejstvu, da so prišle v Marijin teatru ravno v dobi, ko so začeli dvigati nivo opernih izvedb.

*

Peter Iljič Čajkovski se je rodil 25. decembra 1840. leta v Votkinsku. Umril je na koleri v noči od 5. in 6. novembra 1893. leta v Petrogradu. Njegove opere so: Vojvoda (1859.), Opričnik (1874.), Vakula (1876.), Evgenij Onjegin (1879.), Devica orleanska (1881.), Mazepa (1882.), Čevalček (1886.), Začaranka (1887.), Pikova dama (1890.) in Jolanta (1893.).

In kamor se oko ozre.

(Dalje.)

V Pragi je vedno tako, kadar sem tam. Narodni divadlo zapira svojo hišo — na Vinogradih pa so že nabrali novih sil. Zato, da Praga ne pozabi — in pa da jaz lahko prijetno preživljam svoje večere. Zato je tako . . .

Torej na Vinogradih prično. Z ljudskim ciklom. Za polovične cene. Pri polni temperaturi, ki je letos prilično visoka.

Par Kvapilovih Shakespearjev. Na čelu: Cimbelin. Mojstrski. Vse lepo premišljeno, prekuhano. Shakespeare kot se spodobi. Imogena mehka, sladka, dobra, junaška, naivna . . . gospa Dostalova, Bog Vas živi . . . Ob takih večerih, kot je bil Cimbelin, stojim, ko pade zastor, in ploskam kot razkačen . . . Stojé. Gospa Dostalova, jaz ploskam.

Potem „Sen kresne noči“. Kje so dnevi, ko sem sedel sam in gruntal . . . Perič, prijatelj, je že mrtev, ki mi je pomagal — Mendelssohn, o muzika, o zvoki!

„Sen“, scene v gozdu nepozabne, prekrasne; vile, Titanija — ma ucta, Šotek. Delavci — za moj okus, malo preveč, malo premalo. Kapitalen Klubko — osliček, kot tak . . . Zadaj za odrom — skrit Nedbal. Kvapil — Nedbal — Wenig . . . Polna hiša. Gospod Shakespeare, izvolite pogledati!

„Kar hočete“ (Večer tri Královi). Še vedno ljudski ciklus. Tukaj pa — ne vem. Morda preveč živi v meni to, kar smo hoteli mi od „Kar hočete“. Tam, v Pragi — hec — poskoki. Malvolio — Zakopal — Rogoz. Jaz potegnem paralelo. Bratci iz Ljubljane — Bog Vas živi! . . . Potem: Čapek. S čudovito storijo o „zadevi Makropulos“. Vsebina presneto zanimiva. Kako ostane človek mlad. Tri sto let. Pomislite: Tri sto — let. In tam med temi ljudmi naše dobe se giblje dama, prelepa — in, strela jo ubij — je stara tri sto let, poznala je Robespiera in ve, da so se mu potile noge, Dantona . . . Lola Montez . . . Marty — Dostalova . . . Zopet Dostalova — vsa drugačna . . . Od Boga obdarjena.

Še eden . . . Zakopal . . . Spomin na to, kar bi moralo že davno umreti . . . Diven . . . Neprekosljiv . . .

Da potegnem črto in naredim sumo. Vinogradsko gledališče dela name vtis, recimo kot Burgteater. Solidno, resno, stremeče navzgor. Vsako leto doživim tam presenečenje . . . In jaz doživljam redno presenečanja. Poznam . . . in sem namazan z vsemi žavbami! Pa vendar.

Na Smichovu Švandovo divadlo. Vse prenovljeno, pomlajeno kot dekle v pomladanski obleki. Po stenah, v auditoriju med špičastimi ornamentami, figurice Hamleta, Mariše in druge odlične gospode, ki prihaja v tem teatru do besede. Nad portalom relief moške glave . . . Jaz ugibam kdo bi to bil. Edino gospod Švanda sme to biti . . . Morda njegov oče . . . ded, magari praded. Nad portalom Švandovega gledališča nima prostora nihče drugi kot gospod Švanda.

V tem teatru se mi zdi vse novo. Saj komedija, ki jo igrajo, je nova. Ko jo gledam jaz, je že tako nekako tridesetič zdrknila preko večera. „Velbloud uchem jehly“ Fr. Langer. Kapitalna zadeva.

Jaz se smejem na ves glas . . . Redkostna komedija. Zrcalo. Človek se čuti tako svobodnega — ne, ne, osvobojenega od vseh skrbi. Seveda za kratek čas. Švandova večno mlada in prijetna Kadlec . . . O, čakajte: Živijo Nedošinska, bis, bis pane Pešta — vi, „nezaplatili životu všemi svými životnimi schopnostmi . . . biiis!“

Tam, kjer je začetek kariere vsakega velikega češkega igralca, še vedno igra . . . „Pištekarna“ — zgodovina češkega gledališča, bodoči Vojani, Destinove . . . Pozimi domuje tam Vinogradska opera. Sedaj pa so gostje iz Nusel: „Venoušek a Stažička“, zgodba porednega fantiča, presneto prebrisanega kempelca. Po domače „hec“.

V areni Smichovske gostuje znamenitost praška. Ferenc Futurista. Ves grotesken, „za ubit“ komičen. Ima Ferenc Futurista še drugo ime — František Fiala. In kot tak je član Vinogradskega teatra in človek skoraj ne bi verjel, da je to mogoče — en in isti človek. V Vinogradskem gledališču igra resne vloge — resno in z uspehom . . . Skoraj ne bi verjel, če ne bi videl . . .

V „Uraniji“, naša znanka gospa Šetřilova — leta so šla mimo nje . . . Večno mlada, prijetna „Laska bdi“ — tudi v ljudskem ciklusu. Komedija iz prejšnjih časov . . . Zabavna. Dovolj lahko igrana. Mnogo dobrih sil . . . Gospa Blažkova — jaz vem za vas.

V nemškem gledališču (v majhnem na Havličkovem nam., v dvorani hotela) tragira Rahel Sanzara. V „Leonori“. Drama žene — moderna. Sanzara — velika igralka, elementarna . . . Čisto svoje vrste . . . Cel večer samo Rahel Sanzara — drugo ni bilo slabo — a za takega gosta vse premajhno. Prvi toni čudni, treba, da se človek navadi na njen organ. Potem vulkan, blesk elementarne individualnosti . . .

Višegradska skala je letos oživela. To se pravi, spomnili so se je in počastili tako kot zasluži. Sokolska obec uprizarja tam „Ustoličenje Libuše“, pravljico iz davnih dni, slavnih vitezov, slavne češke dobe.

O mraku, ko se vidi na nebu že Rimska cesta in vse poletne zvezde, takrat plovejo vsi pasajirski parniki in parnički proti bregu, ki stoji Libušni skali nasproti.

Skala sama je grad. Nanovo postavljen, pobarvan, prepleskan, resničen in živ. Na bregu desetisoči ljudi . . . Na zvok trobente zažari grad v luči močnih reflektorjev, zraste iz noči in dejanje se prične in v lepo noč nosi topel zrak petje Destinove . . . zборе ogromnih mas in vrisk pozaun in pauk . . .

Potem vstane pred nami vizija Libuše — Praga v zelenih pasovih reflektorjev . . . Na Višehradu, baklje, apoteoza: Bratři buďte, pevní buďte, svorní by náš národ vky překonal, krev stejná at se krvi stejnou snoubí a v lásce bratrské vzdy druh druha zna . . .

Večer, ob katerem se lahko spozna mnogo zdravja, spoštovanja in ljubezni. — Gori na Višehradu umirajo baklje — Libuša je spet odjezdila na svojem belcu.

Košček pravljice. Ko je končana, hiti desetisočglava množica domov peš, s parniki, čolniki . . . Stopa se po nogah, vrisk, krik . . . Eden mi je stopil na levi čevelj . . . Temeljito, da sem videl vse svetnike, z gospo Libušo vred . . . (Dalje prihodnjič.)

Repertoar gledališč v Jugoslaviji.*

I. Narodno pozorište v Beogradu.

(Od 25. avgusta do 30. septembra, skupaj 36 predstav.)

a) Drama:

Shakespeare: Kar hočete (2 krat); Shakespeare: Rihard III. (1); Veselinović-Brzak: Čido (3); Milković-Sremac: Ivkova slava (1); N. Jevrejinov: Glavna stvar (1); B. Shaw: Zdravnik na razpotju (1); V. Pežinski: Ašantka (3); Popović: Pokondirena tikva in Dragašević: Hajduk Veljko (1); Nušić: Nahod (1); Nušić: Sumljivo lice in Nušić: Svjetski rat (1); Bataille: Naga žena (1); Dodeé: Sappho (1); Lenormand: Promašeni životi (1).

b) Opera:

Tosca (2), Onjegin (2), Brivec sevilski (2), Traviata (1), Židinja (2), Rigoletto (1), Lakme (3), Prodana nevesta (1), Pagliacci in balet (1), Madame Butterfly (1), Mokranjćevo veče (1).

Cene beogradskega gledališča: Drama. Lože: 125 do 85 Din, parterni sedež: 25 do 18 Din, stojišče zadnje galerije: 5 Din. Opera. Lože: 275 Din (navadno povišano 300 Din, slavnostna predstava 1000 Din) do 190 Din, parterni sedež: 60 do 45 Din, stojišče zadnje galerije: 10 Din.

II. Narodno kazalište v Zagrebu.

(Od 19. avgusta do 30. septembra, skupaj 47 predstav.)

a) Drama:

Gogolj: Ženitev (1); Gogolj: Revizor (2); Kosor: Požar strasti (4); A. Cana: Volkodlak (1); Labiche-Michel: Florentinski klobuk (2); Jevrejinov: Glavna stvar (3); Ogrizović: Hasanaginica (1); Molière: Žlahtni meščan (2); Ibsen: Peer Gynt (2); Lenormand: Promašeni životi (1); Flers-Caillavet: Zeleni frak (1).

b) Opera:

Nikola Šubic Zrinjski (1), Carmen (2), Baletni večer (Seherezada itd.) (1), Prodana nevesta (2), Aïda (1), Pikova dama (2), Lakme (1), Brivec sevilski (2), Baletni večer (Copelia itd.) (1), Borodin: Knez Igor (2), Baletni večer (Petruška itd.) (2), Snjeguročka (1), Rigoletto (1), Louise (1), Madame Butterfly (1), Mozart: Don Giovanni (1), Strauss: Kavalir z rožo (1), Pagliacci in Labudje jezero (1), Salome (1), Donizetti: Don Pasquale (1).

Cene zagrebškega kazališta: Drama. Lože: 140 do 60 Din, parterni sedež: 35 do 18 Din, stojišče zadnje galerije 3 Din. Opera. Lože: 300 do 120 Din, parterni sedež: 80 do 40 Din, stojišče zadnje galerije 5 Din. (Dalje prihodnjič.)

* Da se cenjeno občinstvo spozna z repertoarjem gledališč v naši državi, bomo priobčevali vsak mesec skupni mesečni seznam vseh uprizoritev vseh večjih jugoslovanskih odrov.

Pisarniške potrebščine ovojni, pisalni in
pisarniški papir
in trgovske knjige priporoča papirnica
IVAN BONAČ v Ljubljani, Šelenburgova ul.

Kavarna, slaščičarna in pekarna
JAKOB ZALAZNIK
Ljubljana, Stari trg št. 21

TRGOVSKA BANKA, D. D.
LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 1
IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

„Orient“, družba z o. z., Ljubljana
Tovarna oljnatih barv, steklarskega kleja, lakov in
firneža — Zaloga pleskarskih in slikarskih potrebščin

SREČKO POVŠE

uglaševalec klavirjev v operi in pri privatnih strankah
Ljubljana, Tržaška cesta 43

Modna krojačnica za gospode in dame
J. Sušnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

„Adrija“

mednarodna transportna in komisijska družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 31 — Maribor, Rakek, Jesenice
Naslov za bizojavke: „Adrijasped“ — Tekoči računi: Zadržna gospodarska
banka — Interurbanski telefon št. 721

Mednarodni transporti — Prevoz vsakovrstne robe — Vkladiščanje robe
— Komisija — Carinsko posredništvo — Transportno osiguranje —
Zbirni promet na vse strani — Prekomorski transporti — Zastopništva
in zveze v vseh večjih trgovskih centrih tuzemstva in inozemstva

Založna knjigarna

Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg družba
z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 16

A. SINKOVIC
 NAST. K. SOSS
 LJUBLJANA * MESTNI TRG * 19

MODNA * TRGOVINA *
 ZA * DAME * IN * GOSPODE *